

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.03.2012 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

[Вестник Капитал daily](#)

✓ **Фонд "Земеделие" ще контролира предварително обществени поръчки**

http://www.capital.bg/politika_i_ikonomika/bulgaria/2012/03/13/1786949_fond_zemedelie_shte_kontrolira_predvaritelno/
Държавен фонд "Земеделие" ще извършва и предварителен, и последващ контрол на обществени поръчки, които се обявяват в рамките на проекти от програмата за развитие на селските райони. Това предвиждат промени в няколко наредби, изготвени от земеделското министерство. Идеите в момента са на етап обществено обсъждане и се отнасят до няколко мерки от програмата, към които има сериозен интерес от фирми и общини.

Какво се предлага

Според плана на агроминистерство предстои да бъдат направени изменения в седем наредби по различни мерки от програмата за развитие на селските райони. С тях се въвежда предварителен и последващ контрол върху обществените поръчки, възлагани по програмата, който ще се упражнява от фонд "Земеделие".

Промяната ще важи за схемите за модернизиране на стопанства, развитие на горския потенциал, подобряване на икономическата стойност на горите, насърчаване на туристическите дейности, първоначално залесяване на земеделски земи. Контролът ще се прилага и към двете най-атрактивни публични мерки - за обновяване и развитие на населените места и за създаване на основни услуги на населението.

Фондът ще контролира списъците на поръчките, които предстои да се обявят по отделните проекти, като според наредбите проверките ще бъдат в рамките на 20 дни. От агроминистерството обясняват в мотивите си, че целта е "да се намалят допусканите грешки при възлагане на поръчки от ползвателите на помощта по мерките, които се явяват и възложители". Според тях по този ще се ограничи възможността за последващо налагане на финансови корекции по проектите.

Промени по веригата

Измененията се предприемат от земеделското министерство, след като в края на февруари влезе в сила нов Закон за обществените поръчки, който променя процедурите за контрол на търгове, организирани по проекти, финансирани напълно или частично от европейските фондове.

Агенцията по обществени поръчки контролира предварително обявленията за откриване на процедурите, методиките на оценка на офертите, а в някои случаи и решенията за откриване. На втори етап пък се следи доколко се изпълняват дадените от ведомството препоръки. Агенцията вече излезе с препоръки до регистъра да не се пращат подлежащи, но неминали на предварителен контрол обяви, като оттам съобщиха, че няма да се следи служебно за спазването на това условие, а отговорността ще се носи от възложителя.

От земеделското министерство съобщиха, че на новите процедури по контрол от фонд "Земеделие" няма да подлежат проекти, по които е започната работа преди обнародването на промените в Държавен вестник.

Програмата за развитие на селските райони е с бюджет от 3.2 млрд. евро до 2013 г. По последни данни от него са договорени около 45%, а изплатените средства са под 30 на сто. В момента тече нов прием на проекти като има създаден график с периоди, в които може да се кандидатства по определени мерки.

✓ **Българската борса само за топ купувачи**

http://www.capital.bg/biznes/finansi/2012/03/13/1786994_bulgarskata_borsa_samo_za_top_kupuvachi/

Реалната приватизацията на Българска фондова борса (БФБ – София) започва. Параметрите по бъдещата продажба вече са уточнени и от тях става ясно, че само големи световни или европейски борсови оператори ще могат да участват в надпреварата. В пакета ще бъде включен и контролен пакет от Централния депозитар, което означава, че който и да влезе на българския фондов пазар, ще получи двете ключови институции на него.

Очаква се изискванията да бъдат представени на Агенцията за приватизация и следприватизационен контрол (АПСК) до дни. Според правителствени източници за придобиването на мажоритарен дял в БФБ- София и Централния депозитар ще могат да кандидатстват единствено борси, борсови оператори или холдингови компании, които притежават над 50% от регулирани пазари. Те не може да са държавна собственост, но трябва да разполагат с лиценз за търговска платформа.

Цедката

От кандидат-купувачите ще се изисква да отговорят едновременно на няколко количествени критерия: поне 2 млрд. евро средномесечен общ оборот на пазара на акции и/или средномесечен общ брой деривативни контракти (например върху валута, стоки, цветни метали, индекси, финансови инструменти и др.) от поне 2 млн. броя за последните две години към края на 2011 г.

Така кръгът от потенциални кандидати се стеснява значително. На първо място от списъка отпада Варшавската фондова борса, (която преди време имаше интерес към БФБ) тъй като е собственост на полската държава. През последните години тя се разви силно и направи няколко опита за изкупуване на дялове от борси в региона. Но все още няма добре

развит деривативен пазар.

Критериите към кандидатите ограничават кръга заинтересовани до най-големите в света и Европа, а именно: Виенската фондова борса през CEE Stock Exchange Group, германската Deutsche Boerse, английската London Stock Exchange и американско-скандинавското обединение NASDAQ-OMX. Това е и списъкът, който най-активно се коментира неофициално като борсите с най-големи шансове. Това, разбира се, не означава, че е изчерпателен. А и всички те бяха сред потенциални кандидати за БФБ още през 2007-2008 г., когато активно се говореше за продажбата на пазара.

Потенциалните кандидати

Допитване на "Капитал Daily" до част от компаниите в този списък показва, че те не са безразлични към българската борса, но все пак отказват да коментират евентуално свое участие в процедурата.

От Виенската фондова борса например коментираха, че CEE Stock Exchange Group се придържа към стратегията си и все още се интересува от придобиването на дял в борса от Източна Европа в средно- и дългосрочен план. "В момента обаче не водим конкретни разговори", посочи от оператора. Виенската група, която е изцяло частна собственост, е сред най-активните купувачи на борси в региона, като последните пет години добави към портфейла си от Виена и Будапеща и пазарите в Любляна и Прага.

Същевременно от пресцентъра на виенската борса изпратиха във вторник съобщение до всички медии, че фондовата борса там е "най-доброто място за листване на български компании". Седмица по-рано пък представи на семинар, организиран от Българската стопанска камара и Austrian Business Agency, възможностите за листване на български компании в австрийската столица.

Другият потенциален кандидат, който в момента има и технологично партньорство с БФБ - София, чрез платформата си за търговия Xetra - Deutsche Boerse, отказа коментар дали би се включил в бъдещата приватизация, но уточни за "Капитал Daily", че винаги е отворен за всякакъв вид кооперация, която е от взаимна полза за партньорите. "Това определено означава и потенциални партньорства с институции на българския капиталов пазар, най-добър пример за което е настоящото партньорство с Българската фондова борса."

В момента БФБ - София, ползва търговската платформа на Deutsche boerse - Xetra, но договорът за нея изтича догодина. Виенската борса ползва същата платформа.

Лондонската фондова борса пък заяви, че никога не коментира или спекулира с каквито и да било въпроси, свързани с потенциални сливания и придобивания.

Последният кандидат от потенциалната шортлиста сега - NASDAQ-OMX, беше изключително активно заинтересован от придобиването на БФБ – София, преди пет години. Тогава то все още бе само скандинавско обединение на борсите в Северна Европа - OMX, след което се сля с американската технологична борса NASDAQ.

Оценката на офертите

Според правителствени източници офертите на бъдещите кандидати ще се оценяват по два основни критерия - предлагана цена и стратегия за развитие. Първият от тях ще има тежест от 70%. Минималната цена обаче, под която агенцията за приватизация няма да продава, ще бъде изготвена за одобрение от бъдещия консултант по сделката. Със сигурност цената не може да е под пазарната, тъй като БФБ - София, е публична компания и съответно се гледа пазарната цена за последните шест месеца.

В момента 50% от БФБ пазарът оценява на малко над 8 млн. лв., или обща оценка за цялата борса от 16 млн. лв. Преди началото на кризата обаче на база сходни сделки в региона стойността на този дял бе оценява на поне 4 пъти повече.

По думите на бившия председател на съвета на директорите на БФБ Виктор Папазов в интервю за книгата "Българският борсов свят: от първо лице" пък през 2007 г. дори са водени преговори за продажбата на БФБ с оценка за пазара от над 100 млн. лв., и то без дела на Централния депозитар.

Отделно от това кандидатите ще трябва да представят възможност да осигурят достъп до дериватен пазар или да въведат такава платформа, както и достъп до клирингови услуги. Най-вероятно изискването ще е това да става чрез достъп до негова собствена клирингова къща. Те могат да изградят и отделна клирингова къща или да доразвият функциите на Централния депозитар до 18 месеца след прехвърлянето на собствеността. Последните изисквания слагат допълнително ограничение за потенциалните кандидати.

Как и кога

За продан ще бъдат предложени 50.05% от капитала на БФБ - София, и 43.7% от Централния депозитар, на които собственик е финансовото министерство като принципал на държавата. Отделно БФБ - София, притежава дял в депозитара и с покупката на двата продавани пакета новият стратегически инвеститор ще контролира и 50.31% от капитала на депозитарната институция.

Преди да се стигне до продажба на самите дялове обаче, АПСК ще трябва да избере консултант, който да даде предложение за първоначална и минимална цена, на която да се продават пакетите, да сондира потенциален инвеститорски интерес и да изготви нужните информационни и маркетинг документи по продажбата.

Бъдещият консултант най-вероятно ще е международна инвестиционна банка. Поне ако се съди към изискванията към проектокандидатите, които се обсъждат в момента: да са в топ 15 на консултантите по сливания и придобивания в Източна Европа без Русия и бившите съветски републики през последните пет години до 2010 г. според класацията на mergermarket; да имат поне 5 млрд. евро общ оборот от консултирани сделки и поне 10 осъществени сделки през последните пет години. Консорциуми няма да се допускат. Това автоматично изключва консултант да е българска компания.

Това означава че евентуална сделка за борсата и депозитара може да има най-рано в края на лятото, ако случайно процедурата не се забави отново, както се случва с други подобни сделки вече няколко пъти. Иначе целта ѝ е ясна: да повиши ефективността на българския капиталов пазар, да гарантира развитието му чрез консолидация с водещ борсов оператор и да се развие като център на капиталовите пазари в региона.

✓ Manpower: Наемането на персонал плавно ще се увеличава

http://www.capital.bg/biznes/kompanii/2012/03/13/1786921_manpower_naemaneto_na_personal_plavno_shte_se/

Предпазлив оптимизъм сред работодателите в България и по света показват данните от обзорното изследване на международната консултантска компания Manpower за заетостта. Според резултатите за България близо един от всеки пет от участвалите общо 751 работодатели има планове за наемане на персонал през второто тримесечие на 2012 г. За сравнение, данните от края на 2011 г. за първото тримесечие на 2012 г. показаха намерения за увеличаване на работната ръка у близо един от всеки седем работодатели.

Същевременно в световен мащаб резултатите от проучването показват, че в 23 от 41 изследвани страни работодателите очакват увеличаване на темповете на наемане на персонал в периода април - юни 2012 г. в сравнение с януари - март 2012 г. На участващите в проучването над 18 хиляди работодатели от 41 държави се задава един и същ въпрос: "Как очаквате да се промени общата заетост във вашата компания през трите месеца до края на юни 2012 г. в сравнение с настоящото тримесечие?"

Получените за България резултати показват, че нетният ръст на заетостта в периода април - юни ще е с 4 процентни пункта спрямо януари - март. На годишна база обаче ще бъде отбелязан спад със 7 процентни пункта (виж таблицата). Така крайният резултат за показателя "нетен обзор на заетостта", изчисляван от Manpower, е +8%. Стойността на показателя се изчислява като разлика между дела на работодателите, които възнамеряват да наемат персонал, и тези, които планират съкращения.

Предпазлив оптимизъм в България

"Добрата новина е, че за шесто поредно тримесечие българските работодатели продължават да отчитат намерения за увеличаване на работната си сила през идните месеци", коментира управляващият директор на Manpower за България, Сърбия и Хърватия Надя Василева. "Лошата новина е, че вследствие на повишените критерии и изисквания на компаниите в процеса на подбор е изключително трудно да се намери подходящият кандидат и много обявени позиции остават незаети поради разминаването в търсени и предлагани умения. В същото време огромен брой кандидати подават автобиографии за позиции, за които смятат, че са подходящи", допълва тя.

По думите ѝ като цяло данните могат да се четат като знак, че бизнес климатът се стабилизира, а работодателите започват да се чувстват малко по-уверени в перспективите за бъдещето. Показателен в това отношение е и фактът, че за последната година делът на работодателите, които възнамеряват да намалят персонала в предстоящите месеци, се запазва стабилен на равнище от 10%.

Разпределението по региони показва положителни намерения за наемане на нов персонал сред работодателите от всички пет региона. Най-високи са очакванията в Бургас, София и Варна, където нетният обзор на заетостта е от по +9%. От Manpower определят равнището като "предпазливо оптимистично". За Пловдив и Русе резултатите са съответно +6% и +5%, като в Русе е отчетено съществено подобрение спрямо предходното тримесечие – ръст от 9 процентни пункта. Данните за отделните сектори също показват разпространяване на оптимистичните нагласи, като в 9 от обхванатите от проучването 10 сектора са отчетени положителни намерения за наемане през следващото тримесечие. Най-високи са очакванията в секторите "Финанси, застраховане, недвижими имоти и бизнес услуги" и "Ресторантьорство и хотелиерство", където нетно по 16% повече компании очакват да наемат работна ръка в следващите три месеца.

По думите на Надя Василева оптимистичните нагласи за ресторантьорство и хотелиерство се обясняват до голяма степен с предстоящия летен туристически сезон, както и с очакванията за удължаване на зимния сезон заради тежката зима.

Развиващите се пазари движат заетостта

За последните три месеца намеренията за наемане са се подобрили в повечето големи икономики, включително и САЩ, но работодателите бързо могат да се завърнат към по-голяма предпазливост в случай на криза, отбелязва Reuters. Според получените от ManpowerGroup резултати перспективите се подобряват в 23 от изследваните 41 страни, а в 11 е отчетено влошаване на ситуацията на пазара на труда.

Най-благоприятни са условията в развиващите се страни от Латинска Америка и Азия, като най-високите намерения за наемане са отчетени в Индия, където близо 6 от всеки 10 работодатели планира увеличаване на персонала в следващите три месеца. В Китай намеренията за наемане остават непроменени спрямо предходното тримесечие. Междувременно предстоящото през 2014 г. Световно първенство по футбол в Бразилия води до увеличаване на новооткриващите се работни места в страната. По изчисления на Manpower шампионатът ще доведе до разкриване на около 700 хил. позиции. "Заплащането там е по-високо в сравнение с повечето развиващи се пазари, като страната има потенциал за стабилно развитие на пазара на труда в следващите три до пет години", коментира главният изпълнителен директор на Manpower Джеф Джорес.

Разнопосочни сигнали в Европа

Друг предстоящ спортен форум – Олимпийските игри в Лондон тази година, са сочени за основен фактор за отчетеното леко подобряване на намеренията за наемане във Великобритания. "Много от разкритите покрай олимпиадата работни места ще са временни, но "ефектът на игрите" би могъл да помогне на Обединеното кралство да излезе от рецесията и да се върне на пътя на растежа", посочва управляващият директор на Manpower за страната Марк Кахил, цитиран от местни медии.

В останалата част от Европа продължаващата кредитна криза с фокус върху Гърция оказва задържащ ефект върху плановете за наемане на работна ръка във финансовия сектор. Някои от най-засегнатите от дълговата криза в еврозоната държави като Гърция, Испания и Италия, са сред 11-те страни, в които е отчетено влошаване на ситуацията на пазара на труда. Страни като Франция, Белгия и Холандия също отбелязват по-слаби намерения за увеличаване на персонала в сравнение с предходното тримесечие, посочва Reuters.

Перспективите пред Германия обаче са стабилни, като един от водещите фактори за това е износът за Азия и САЩ, пояснява Джорес. Самите САЩ са една от 13-те икономики, в които ситуацията отчита подобрене спрямо година по-рано. От Maprower обаче посочват, че работодателите остават предпазливи и относително възходящата перспектива може бързо да се обърне в случай на нова глобална криза, като например конфликт с Иран.

[Вестник Класа](#)

✓ Драстично поскъпване на природния газ и парното се задава от 1 април

http://www.klassa.bg/news/Read/article/198184_%D0%94%D1%80%D0%B0%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%BE+%D0%BF%D0%BE%D1%81%D0%BA%D1%8A%D0%BF%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%B5+%D0%BD%D0%B0+%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B8%D1%8F++%D0%B3%D0%B0%D0%B7+%D0%B8+%D0%BF%D0%B0%D1%80%D0%BD%D0%BE%D1%82%D0%BE+%D1%81%D0%B5+%D0%B7%D0%B0%D0%B4%D0%B0%D0%B2%D0%B0+%D0%BE%D1%82+1+%D0%B0%D0%BF%D1%80%D0%B8%D0%BB

От 1 април природният газ ще поскъпне с повече от планираните досега 8%. Това стана ясно от думите на председателя на Държавната комисия за енергийно и водно регулиране Ангел Семерджиев вчера. За разлика от друг път той отказа да прави коментари за очакваното поскъпване. Но призна, че на международните пазари петролът е достигнал рекордни нива и не се е сбъднало очакването котировките да поевтинят. Другата причина за шоковото увеличение е, че и валутният курс на долара спрямо еврото също се е повишил. Това са двата основни параметъра, от които зависят цените на природния газ у нас.

От държавната „Булгаргаз“ вече поискаха увеличение на цената от 1 април с 25,78%. Ако това се приеме, природният газ в страната ще поскъпне до 780,06 лв. за 1000 куб. м без ДДС. Увеличението ще е със 159,90 лв. повече спрямо сега действащата цена. До момента не е имало случай енергийният регулатор да приеме изцяло предложението на „Булгаргаз“, но през миналата година ДКЕВР одобри поскъпване на газа с около 20%.

В момента предложението на газовата компания се анализира и до две седмици се очаква да стане ясно с колко точно ще бъде поскъпването, обясни Семерджиев. От ДКЕВР обясниха, че от следващия месец на потребителите няма да се разминат и поскъпване на парното и топлата вода у нас. Причината е, че се очаква драстично поскъпване на синьото гориво, а всички топлофикации работят на газ.

Последно парното поскъпна в началото на отоплителния сезон, а от януари поскъпна само природният газ с около 4%. Така към сегашното увеличение на парното ще трябва да се добави и скокът на горивото от януари. Семерджиев припомни, че отражението на поскъпналото синьо гориво върху цените на топлоенергията ще е различно за отделните топлофикационни дружества. До края на месеца ще стане ясно колко точно ще бъде скокът в цените. От него обаче зависи как ще поскъпнат и основните суровини за хранителната индустрия, транспорт, химическата промишленост и металургията. Таксиметровите фирми вече се заканиха да протестират заради поскъпването на метана, който също достигна рекордни стойности заедно с бензина, дизела и пропан-бутана.

Националната електрическа компания пък все още не е разсрочила кредита си от 250 млн. евро към френската банка BNP Paribas. Заемът бе взет за изграждането на АЕЦ „Белене“, а главницата по него предстои да се изплаща през май. От НЕК водят преговори с френската банка, като преди месец шефът на компанията Михаил Андонов заяви, че преговорите вече били „на финалната права“. Очаква се кредитът да бъде разсрочен за една година, а ДКЕВР трябва да одобри удължаването на срока. До момента от НЕК не са ни потърсили за това, обясни Семерджиев.

Общественият доставчик все още не е подписал и договор за използването на студения резерв с ТЕЦ-Варна, собственост на чешката ЧЕЗ. Контрактът за използването на мощностите в случай на нужда изтече в края на миналата година и оттогава двете страни работят на базата на джентълменско споразумение. Причината да няма нов договор е, че все още се тестват новите правила за търговия на свободния пазар, обясни Семерджиев. Веднага щом приключат опитите, ще бъде подписан договор. Самите проби се извършват от електроенергийния системен оператор вече повече от година. От ДКЕВР припомниха, че поскъпването на тока от юли ще бъде основно заради повечето мощности на зелена енергия, закупуването на квоти въглеродни емисии и пускането на американската ТЕЦ „АЕС Гълъбово“, която произвежда много скъп ток и го продава на НЕК. От комисията анализират и поисканото увеличение на цените от трите електроразпределителни предприятия. ЧЕЗ, ЕВН и Е.ОН предложиха токът за клиентите им да поскъпне с между 4 и 9% средно. НЕК пък поиска увеличение на цената на едро с 8,5 на сто.

✓ Всеки пети работодател ще наема служители

http://www.klassa.bg/news/Read/article/198185_%D0%92%D1%81%D0%B5%D0%BA%D0%B8+%D0%BF%D0%B5%D1%82%D0%B8+%D1%80%D0%B0%D0%B1%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%BB+%D1%89%D0%B5+%D0%BD%D0%B0%D0%B5%D0%BC%D0%B0+%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B6%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B8

Плановите на българския бизнес да наема служители леко се подобряват за второто тримесечие на 2012 г. Докато 18% от работодателите очакват да увеличат персонала си,

всеки десети прогнозира намаляване, а 70% не залагат на промяна. Според проучването на Maprower това означава нетен обзор на заетостта от +8%. Показателят се получава, като от процента на мениджърите, които очакват нарастване на броя на служителите, се извади делът на тези, които очакват намаление.

На тримесечна база ситуацията леко се подобрява с 4%, но спрямо второто тримесечие на миналата година изостава със 7%. На практика от общо 751 работодатели, които са взели участие в проучването, близо един от 5 посочва, че ще наема персонал за периода април-юни.

“Добрата новина е, че за шесто поредно тримесечие българските работодатели продължават да отчитат намерения за увеличаване на работната си сила през идните месеци. Лошата новина е, че вследствие на повишените критерии и

изисквания на компаниите в процеса на подбор е изключително трудно да се намери подходящият кандидат и много обявени позиции остават незаети поради разминаването в търсени и предлагани умения. В същото време огромен брой кандидати подават автобиографии за позиции, за които смятат, че са подходящи”, коментира Надя Василева, управляващ директор на Manpower за България, Сърбия и Хърватия. Разбира се, има работодатели, които казват, че ще намаляват персонала в идните месеци, но техният процент се запазва стабилен на ниво от 10% както за предстоящото, така и за предходното тримесечие и миналата година. „Това би могло да означава, че бизнес климатът се стабилизира и че работодателите започват да се чувстват малко по-уверени в перспективите за бъдещето.”

Мениджърите от всички пет региона отчитат положителни намерения за наемане на нов персонал през следващото тримесечие. Най-високи за второто тримесечие са очакванията за наемане на работодателите от Бургас, София и Варна, където нетният обзор на заетостта във всеки един от регионите е на предпазливо оптимистичното ниво от +9%.

Междувременно мениджърите в Русе отчитат най-слаби планове за наемане с нетен обзор от +5%.

Освен това според данните на Manpower шефовете на фирми в 9 от общо 10 бранша отчитат положителни намерения в търсенето на служители. Най-големи оптимисти са от секторите финанси, застраховане, недвижими имоти и бизнес услуги, както и заетите в ресторантьорския и хотелиерския бизнес, като и двата сектора отчитат най-високия нетен обзор на заетостта от +16%. От друга страна, работодателите в сектора минно дело са с най-песимистични очаквания. “Нетният обзор за ресторантьорство и хотелиерство в голяма степен отразява плановете на работодателите за наемане на работна ръка преди началото на летния туристически сезон, като също така има очаквания, че с оглед на тежката зима зимният туристически сезон ще бъде удължен”, коментира Василева. „Освен това нашите клиенти ни казват, че има голямо търсене за IT специалисти и оператори за кол центрове, владеещи 2 европейски езика, основно от страна на мултинационални компании, които обслужват Европа. Същевременно „изтичането на мозъци” продължава да е голям проблем, въпреки че редица българи се завърнаха в родината вследствие на икономическия спад. Например недостигът на кадри в сектора на здравеопазването, най-вече лекари, продължава да се усеща все по-осезаемо, тъй като много здравни работници предпочитат да емигрират в Германия и други европейски страни заради много по-високия потенциал при заплащането”, обясни експертът.

[Вестник Труд](#)

✓ Висш кадър на ГЕРБ нападна Дянков

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1277774>

Висш управленски кадър на ГЕРБ атакува остро и публично вицепремиера Симеон Дянков. Шефът на Комисията за финансов надзор *Стоян Мавродиев* нападна финансист №1 по повечето му ключови предложения в последно време - за Сребърния фонд, за фискалния резерв, за понижаването на ДДС до 18% и т.н.

Мавродиев заяви по ТВ 7, че подобни намерения създават огромен риск пред българската икономика и затова уведоми ръководството на ГЕРБ. Разтревожен за финансите на държавата, юристът дори изпратил писмо до Дянков и до управителя на БНБ Иван Искров с искане да бъде свикан междуведомственият консултативен съвет по финансова сигурност във връзка с предстоящото рефинансиране на дълга. Такава среща обаче така и не се състояла.

Според Мавродиев водената фискална политика подкопава икономиката и рискува сваляне на кредитния рейтинг на страната. Харченето на Сребърния фонд за нещо, различно от пенсии, би създавало фундаментален проблем, защото ще се отрази върху валутните резерви на страната.

Неудачно било и прехвърлянето на резерва на НЗОК за общите цели на фискален резерв преди повече от година.

Мавродиев е и твърдо против свалянето на ДДС, което щяло да създаде повече проблеми, отколкото ползи.

От МФ не намериха за нужно да коментират. В ГЕРБ като цяло преобладава мнението, че Сребърният фонд не бива да се пипа.

Враждата между Мавродиев и Дянков е от години, като не са ясни точните причини за нея. Година-две преди парламентарните избори юристът се спрягаше за финансов министър на ГЕРБ, защото е основният автор на първата икономическа програма на партията от 2007 г. Тогава Мавродиев обещаваше да намали ДДС до 15%, данъка върху доходите - до 7%, а едно 4-годишно управление на ГЕРБ да вдигне средната работна заплата до 1500-2000 лв.

След като програмата попадна под кръстосан огън, Мавродиев бе разжалван и стана обикновен депутат. Той успя да стане председател на КФН, след като парламентарната група на ГЕРБ отстрани предишното ръководство. Главен негов обвинител тогава беше Мавродиев.

✓ Георги Ганев: Цените се свалят с конкуренция

<http://www.trud.bg/Article.asp?ArticleId=1277790>

С **ГЕОРГИ ГАНЕВ**, програмен директор в Центъра за либерални стратегии, разговаря ЕМИЛ ПЕТРОВ

- Г-н Ганев, моторът на българската икономика - износът, отчете първи спад от 26 месеца през януари. Какви може да са последствията от това?

-Износът усети болезнено влошаването на конюнктурата в ЕС. Така че към този момент той не може да се счита за многообещаващ фактор за растежа тази година. Това може да се промени, но със сигурност няма да е през следващите няколко месеца.

Така че ако българската икономика ще има някакъв ръст, той трябва да идва от други места. А тези други места не изглеждат особено обнадеждаващо, защото дори и при положение че има някакво възстановяване на потреблението, то е много бавно, донякъде предпазливо. Но хората имат основание да са предпазливи.

Така че общо взето, сигналът от данните през първия месец за промишлеността и износа е, че рецесията в ЕС видимо се усеща.

- По-голямата част от износа ни е насочена към ЕС. Има ли начин той да се преориентира към трети страни? Ето, сега премиерът отведе делегацията от 103-ма бизнесмени в Катар.

- Със сигурност не и към Катар. Катар е много малък пазар. Не, не може да се пренасочи. Няма трети страни, които да поемат този огромен износ, който България има към ЕС.

Последните данни на НСИ за износа към трети страни показват, че основният спад е към Турция и Сингапур. Ако приемем, че износът от шейсетина милиона за Сингапур през януари м.г. е бил нещо необичайно, сега се връща към нормалните си нива.

Но турският пазар е изключително важен. Ако бях премиер, който се опитва да търси пазари на България, щях да ходя през ден в Турция. Но там също имаме спад, който може да се дължи на особено силния износ през м.г. През януари 2011 износът отчете ръст от над 70%. Може би сега сме свидетели на т.нар. базов ефект, но със сигурност от страните извън ЕС Турция е категорично най-обещаващият наш пазар.

- На какво бихме могли да разчитаме за износ в Турция?

- На всякаква потребителски стоки, включително и инвестиционни, както и компоненти за автомобилната индустрия. След като беше ударена от кризата, Турция се възстанови най-бързо от нашия регион, а м.г. имаше и най-висок ръст.

- Чуждестранните инвестиции също се сричат. Смятате ли, че има начин да ги увеличим?

- Може да се направят много неща, за да идват повече чужди инвестиции, но не смятам, че може да стане нещо, което да накара инвестициите да се втурнат към нас.

Плюс е всяко едно подобрение на бизнес средата, включително по-прозрачна администрация. Плюс е, ако има по-малко корупционни капани като този с яйцата, на който сме свидетели - заради един слух биват унищожени половин милион яйца, това моментално ни вкарва в подозрения за лобистки и корупционни моменти.

Плюс е да се знае, че в България има едно относително честно отношение към бизнеса, и въобще състезанието е честно. Но това са нужни реформи, което не става за ден-два. Затова аз и моите колеги не спираме да повтаряме, че реформи трябва да се правят във всеки момент, непрекъснато.

Когато се подобри бизнес средата в сравнение със сегашното състояние, е много възможно към България да се насочат сериозни инвестиции. Но за съжаление не виждам сериозни заявки точно в тази посока.

- През последните години България изостава в класациите по конкурентоспособност и свобода на икономиката...

- Специално за свободата зависи човек кой от всички индекси гледа. Дали на фондацията "Херитидж", или на института Фрейзър... Но по отношение на бизнес климата и конкурентоспособността на бизнес средата със сигурност България може да постига много повече, отколкото в момента.

- Успешни ли са опитите за намеса на държавата в определяне цени на хранителните продукти? Премиерът разпореди на зам.-министрите в земеделието да се срещат с производители, за да няма скокове на цената за великденската трапеза...

- Ние българите много обичаме да забравяме, но миналата година имаше същата история. В началото на 2011 г. храните започнаха да поскъпват и тогава земеделският министър искаше да създава комисии, които да следят цените, да размахват пръст и т.н. Първо, слава Богу, тогава се прояви достатъчно разум да не се реализират подобни идеи, и второ, понеже тази година не става въпрос за такива неразумни решения, се прави опит да се организират разговори с производителите, което е по-разумното решение.

Що се отнася до призивите към браншовите организации, защо те да правят услуга на политическата власт? Освен ако не очакват да получат нещо срещу това.

Ако искаш да се свалят цените, увеличавай конкуренцията. Цените няма да паднат утре, но ще паднат вдругиден.

Колкото по-ожесточена е конкуренцията и колкото повече състезаващи се продавачи има, толкова повече крайният купувач е господар на пазара.

- Включително и чрез "лошия" полски внос?

- Той се оказа, че не е лош. Оказа се, че яйцата отговарят на всички стандарти. Пуснал се някакъв слух, че не отговарят на стандартите и министърът взел, че му повярвал.

- Как ще коментирате спада на фискалния резерв? Възможно ли е той да бъде "изяден" покрай годишните плащания от 1 млрд. лв. за увеличените пенсии, както изчисли премиерът?

- Напълно е възможно, ако ние като общество допуснем нашите управляващи да направят нещо подобно.

Фискалният резерв има два аспекта. Единият е буфер за сигурност, другият е чисто разплащателен. Всяко правителство има нужда от ликвиден ресурс, с който да извършва разплащания, преди да постъпват средства. Например плащаш през януари огромните земеделски субсидии от 700-800 млн. лв., а Брюксел ти ги възстановява през май-юни.

Подобни ликвидни нужди изискват да има такъв резерв. Това е разплащателната функция, различна от функцията му на натрупан буфер срещу рискове в икономиката.

Дори да приемем, че политически се реши да се изхарчи една част, за да се покрият плащания за външен дълг и т.н., пак стои логистичният въпрос с резерва, необходим за ликвидни нужди. За да може да се извършват разплащанията плавно, защото постъпленията не са плавни. Така че поради тази причина вероятно ще остане някакъв резерв.

А дали ще похарчим и тази част от резерва, който стои за по-голяма сигурност на българския бюджет и оттам на всички български домакинства и фирми, отново казвам, това зависи дали ние българите сме готови да приемем такова нещо.

- А какво ще стане, ако и този резерв бъде похарчен?

- Тогава, ако стане нещо непредвидено, а в тази криза много голяма част от случайностите имат тенденцията да бъдат неприятни, няма да има как да реагираме. Т.е. увеличава се драматично рискът за българската икономика. Което вероятно веднага ще бъде забелязано от рейтинговите агенции.

- Управляват ли се качествено държавните финанси?

- Управлението на държавните финанси не е чисто макроикономически въпрос. То е и много сложен политически процес. Може да се каже, че политиката в крайна сметка се свежда до управлението на парите на данъкоплатците. Като макроикономист не мога да давам оценка как политически протича този процес. Бих искал да видя по-големи буфери в бюджета, дори да го видя на излишък в този момент. Веднага мога да ви изброя много плюсове. Макроикономически не виждам и много минуси срещу тях.

Но политическите реалности може да са такива, че това да не е постижимо в този момент. В този смисъл не мога да кажа дали правилно или неправилно се управляват финансите, защото моят поглед е много тесен.

От моята гледна точка мисля, че може много по-добре да се управляват финансите, но знам, че може да е и много по-зле.

- Как ще се отрази последното развитие на ситуацията с дълговете на Гърция върху българската икономика?

- В ситуацията с Гърция имаме и фактически фалит - има кредитно събитие, изплащат се застраховките по фалит. Нещото, което всички отдавна знаеха, най-после се случи. Частните кредитори бяха вкарани в ъгъла и нямаше къде да мърдат, но все пак, приемането на редуцията от 85% от тях беше в горната граница на очакванията.

Но в крайна сметка има известно облекчение, виждаме, че и световните пазари тръгнаха нагоре.

Това, което нас в България трябва да ни вълнува, е какво ще стане след изборите в Гърция. Възможно е да се получи политически хаос: много партии с малко депутати в парламента, което винаги означава някакво ниво на безотговорност, на прехвърляне на вина и сочене с пръст.

Има и по-лош вариант - силно представяне на радикални групи, които да антагонизират изпълнението на ангажиментите, които Гърция е поела, и отново да върнат нещата във фаза на несигурност.

И при двата варианта ситуацията в Гърция може да се влоши осезаемо. Понеже сме в едно и също "чекмедже" -

Балканите, това моментално ще се отрази и на нас. Не защото ние имаме някакъв проблем, а защото тези, които гледат към нас, казват: А, тези са при Гърция, ясно...

[Вестник Сега](#)

✓ Държавата вика кризата

<http://www.segabg.com/article.php?id=592974>

Българското правителство през последните месеци изпитва бюджетни затруднения и реагира на това по един типичен, но опасен начин - "овладява разходите", като забавя дължимите плащания на бизнеса.

Тази стратегия има своето политическо и инвестиционно обяснение, но е недопустима, тъй като цената ѝ за икономиката и хората е прекалено висока.

Началото на мандата на ГЕРБ тръгна по същия начин, когато бяха задържани плащания за 650 млн. лв., и последиците бяха плачевни. Явно управляващите не усвояват икономически уроци и за пореден път ни остава да се надяваме на правото от Европа.

Бюджетни отличници

Финансовото министерство разполага с достатъчно аргументи, за да "затегне кранчето" към бизнеса в опит да показва на инвеститори и опозиция все по-добри бюджетни данни.

Откакто ГЕРБ е на власт, всеки държавен бюджет е дефицитен. От средата на 2009 г. държавният дълг нарасна с 2 млрд. лв., а фискалният резерв се сви с 4 млрд. лв. Тоест правителството е "наместило" 6 млрд. лв., без това да помогне на икономиката.

През януари 2013 г. е падежът на първата порция от "Велчевия" дълг, който с лихвите е общо 880 млн. евро. Залежите на фискалния резерв са вече изчерпани и вероятно ще се търси финансиране от чужбина. Инвеститорите в ДЦК обаче никак не обичат дефицити.

Важен нюанс е видимото активизиране на опозицията, която се възползва от спадналото през зимата доверие към правителството. Тя насочва най-острите си стрели именно към фискалната политика - едно от слабите места на управлението. В допълнение, подписът на премиера стои под европейския фискален пакт.

Когато през януари дефицитът се оказа със 180 млн. лв. по-нисък, отколкото за същия месец година по-рано, МФ обясни това с ръст на приходите от ДДС. Но мнозина смятат, че реалността е друга: държавата отново започва да бави плащанията за компаниите, които са ѝ доставили стоки и услуги - включително по европейските проекти.

Не всичко е пари, приятелю

Според Емил Хърсев напоследък в банките отново се срещат клиенти, които оправдават своите просрочия със забавяне на плащания от страна на държавата или общините. "Допускам, че една част от тези забавяния са целенасочени и чисто политически репресии" - сподели в разговор финансистът.

Хърсев е категоричен, че подобни средства за оказване на политически натиск върху бизнеса, които според него са

характерни за цял свят, се ползват и у нас. Примери са забавяне плащането на Водното огледало в "непокорно"

Кърджали с цели три години и сделката за доставка на принтери за МВР, договорена от предишното правителство.

Това е начин за налагане на политическа воля: "Ще им спрем папкането", "Ще им кажем сега", "Той с ония предишните работеше" - правят се такива неща, твърди Хърсев и уточнява, че въпросните похвати не само не се прикриват, а се вършат демонстративно.

Ясно защо - за сплашване. Ако си от нашите, ще ти платим... Сещам се в тази връзка, че през есента на 2009 г.

председател на една днес изпаднала в немилост работодателска организация настойчиво съветваше фирмите не просто да третират държавата като останалите си клиенти, а да ѝ доставят стоки и услуги само след предварително плащане.

Каквото и да твърди финансистът Хърсев, това не е нормална практика.

Колко е половин милиард лева

Междуфирменната задлъжнялост е бич за родната икономика. По последни данни на Българската стопанска камара към края на 2010 г. неразплатените дългове между фирмите възлизат на 157 млрд. лв. Разбира се, реалната дължима сума е далеч по-ниска, защото един и същ дълг се отчита на няколко места по веригата на стойността.

Според БСК към 30.09.2011 г. публичната власт дължи на бизнеса 457 млн. лв., в това число 202.3 млн. лв. дължат общините. Половин милиард лева са значителна сума за нашите условия, особено в момент на понижена икономическа активност.

Но загубите за икономиката от висящите държавни плащания са значително по-високи. Щетата набъбва, защото фирмите, работили с властта, нямат с какво да платят на своите доставчици и работници, от което страдат общото търсене и продажбите в страната.

Според различните изследвания ефектът от държавните разходи в икономиката (известен като мултипликатор на държавните разходи) има коефициент между 1.2 и 2, тоест неплащането на половин милиард може да коства на икономиката и един милиард.

При мултипликатор за България от порядъка на 1.5 и трайно поддържане на неразплатени поръчки от средно 500 млн. лв. годишно, вижда се, че спорният правителствен навик отнема от прираста на БВП над 1 процентен пункт годишно. Най-много 30 дни

Съзнавайки критичната важност на бързото разплащане в ниските икономически фази, Европейският парламент още преди година утвърди Директива 2011/7/ЕС, насочена срещу забавените плащания. В нея се регламентира, че максималният срок за разплащане с бизнеса е 30 дни - както между частни лица, така и за държавните задължения. Само в изключителни случаи е разрешено забавяне до 60 дни; потвърждаването на изпълнението на договорите не може да трае над 30 дни. Автоматична лихва за забавяне след този срок дължат както фирмите, така и държавата. Тази директива трябва да влезе и в нашето законодателство, като срокът за това е 16 март 2013 г. За целта ще е нужно да се правят промени в Търговския закон, в Закона за задълженията и договорите, в Гражданския процесуален кодекс. През септември 2011 г. инициативата на депутати от БСП да се транспонира тази директива у нас беше спряна от ГЕРБ в Народното събрание. Но за щастие на бизнеса управляващите нямат друг избор, освен да въведат и у нас плащане в рамките на 30 дни.

Лошият пример на Дянков

Управителите на фирми могат да се справят по някакъв начин с претенциите на работниците и да се разберат с контрагентите, но пред банките и данъчната администрация сладки думи не минават. Тази неравнопоставеност оказва негативен ефект върху бизнес средата.

Налага се усещането, че щом държавата си позволява да е неизряден платец, същото се отнася и за другите стопански субекти. Това вече вещае проблеми също и за банките - които отчитат, че над 22% от кредитите в страната са проблемни: с просрочие, реструктурирани или загуба. Ето за каква бизнес среда говорим.

Вместо да си хаби масилото за ялови "антикризисни мерки", правителството можеше чисто и просто да възприеме практиката да се разплаща своевременно с фирмите и покрай това да създаде условия за намаляване на фирмената задлъжнялост. Дори само това би било достатъчно икономиката ни вече да се е върнала на нивата отпреди кризата.